

terapikolonier

Terapikolonier AB
Bondegatan 35
116 33 Stockholm
08-556 93 196
info@terapikolonier.se
www.terapikolonier.se

Remitterande terapeuters syn på terapikoloniverksamheten 2008
Utvärderingen genomfördes under hösten 2008

För Terapikolonier AB
Eva Huld

Remitterande terapeuters syn på terapikoloniverksamheten 2008

Sammanfattning

I den kontinuerliga utvärderingen av Terapikolonier AB:s verksamhet ingår en enkät som sänds ut till remitterande terapeuter för att få del av deras syn på årets arbete. De inkomna enkätsvaren (svarsfrekvens 75%) gällande sommaren 2008 har här sammanställts. Enkätsvaren visar att remitterande terapeuter i mycket hög utsträckning har ansett att samarbetet med Terapikolonier AB har fungerat väl. Knappt hälften av terapeuterna har bedömt att kolloqvistelsen medfört positiva beteendemässiga förändringar hos det remitterade barnet. Nästan lika många har svarat att de inte vet och det framkommer i enkäterna att många terapeuter inte kunnat göra en bedömning då de inte längre har någon kontakt med familjen. Nästan två tredjedelar har kunnat göra bedömningen att kolloqvistelsen medfört inre förändringar hos barnet och hälften av terapeuterna bedömer att det skett positiva förändringar i familjedynamiken. En klar majoritet (84%) av terapeuterna anser att kolloqvistelsen på olika sätt inverkat positivt på den fortsatta behandlingen, och ännu fler anser att de observationer som gjorts under kolloqvistelsen och den information som de fått ta del av efter perioden har haft stor betydelse. Merparten av terapeuterna beskriver också att barnet och familjen gjort erfarenheter som varit betydelsefulla för behandlingsarbetet och/eller barnets psykiska utveckling. Den sammantagna bilden är att kolloqvistelsen både som fristående verksamhet och som ett led i ett pågående behandlingsarbete haft en mycket positiv inverkan på barnen och familjerna.

Inledning

Terapikolonier AB:s verksamhet har sommaren 2008 erbjudit sex koloniperioder för 47 barn mellan 8 till 17 år varav en period för pappor och barn tillsammans, och en för mammor och barn tillsammans. Tre sena återbud gjorde att 44 platser utnyttjades. Som en del i den återkommande utvärderingen av verksamheten sändes enkäter ut till de 44 remitterande terapeuter. 33 terapeuter har svarat. Av de 44 enkäterna är 11 riktade till terapeuter som fått plats för familjer på mamma- respektive pappa-barnkollo. 8 av dessa terapeuter har svarat på enkäten. Enkäten innehåller åtta flervalsfrågor med efterföljande preciserande alternativ. Det har även funnits möjlighet att ge egna kommentarer till varje fråga samt funnits en öppen fråga där terapeuterna får ge synpunkter på hur Terapikoloniers verksamhet kan utvecklas. Nedan följer en sammanställning av enkätsvaren. Svaren har grupperats under fyra rubriker och resultaten har beskrivits utifrån terapeuternas svar och deras egna kommentarer. Efter varje stycke redovisas den statistik texten baseras på.

Samarbete mellan kollopersonal och remitterande terapeuter

Enligt svaren i enkäten har samarbetet mellan remitterade terapeuter och Terapikoloniers personal fungerat mycket bra. Så gott som samtliga terapeuter svarar att samarbetet har fungerat väl eller tillfredsställande. Några terapeuter anger dock att det har funnits oklarheter runt för- och återlämningsmötena, bl.a. gällande tidpunkt för mötet, familjens närvaro eller ej och vem som avgör detta.

Hur anser Du/Ni att samarbetet med Terapikolonier har fungerat i det aktuella ärendet?

Väl **29**

Tillfredsställande **3**

Godtagbart **1**

Ej tillfredsställande

Dåligt -

Vet ej -

Den miljöterapeutiska behandlingen

Knappt hälften av terapeuterna (44%) bedömer att kollovistelsen har medfört positiva beteendemässiga förändringar hos barnet, och nästan lika många terapeuter (40%) svarar att de inte vet om vistelsen har medfört några beteendemässiga förändringar. Den dominerande förändringen är att barnet blivit säkrare i kontakten med andra barn. Andra exempel på positiva förändringar är att specifika beteendeproblem eller symtom har minskat, att barnet blivit bättre på att hävda sig, samt har kunnat ta ett mer åldersadekvat ansvar. Ett annat exempel som terapeuterna tagit upp är att barnet stärkt sin förmåga att verbalisera och prata om sina svårigheter utifrån de exempel som kollo gav. Att så många som 40% svarar att de inte kan bedöma förändringarna kan troligen förklaras med att många under ”synpunkter” kommenterar att de inte längre träffar familjen. En terapeut svarar att kollo har medfört negativa beteendeförändringar hos barnet och kommenterar senare att kontrasten mellan kollo och den osäkra tillvaro barnet kom hem till var en orsak.

På frågan om kollovistelsen har medfört inre förändringar hos barnet svarar mer än hälften (64%) att vistelsen lett till positiva förändringar och 36% av terapeuterna svarar att de inte vet. De vanligaste exemplen på positiva förändringar som anges är att barnets självkänsla har ökat, att barnet fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter samt att barnet förstår sitt eget beteende i grupp bättre. Flera svarar också att barnet utvecklat en förbättrad förmåga att formulera sig angående sina känslor och svårigheter. Andra förändringar som nämns är att barnet har fått tillgång till sina resurser och styrkor och fick en chans visa sig själv och andra att han/hon kan fungera väl. Även här finns ett antal kommentarer om att terapeuterna inte längre träffar familjen, att behandlingen är avslutad eller har avbrutits, och att det därför inte går att göra en bedömning.

Hälften (50%) av terapeuterna anser att kollovistelsen medfört positiva familjedynamiska förändringar, särskilt framträdande är det bland de terapeuter som remitterat till föräldrar-barnkollo. De främsta exemplen på familjedynamiska förändringar är att förälder/-rar har fått större tilltro till barnets förmåga, att separationsarbetet mellan förälder och barn utvecklats samt att familjens förväntningar på barnet har förändrats. Andra svar som anges är att det blivit mindre syskonbråk och att kollovistelsen har ökat familjens förtroende för BUP samt att förälder/-rar har fått anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet. Specifika synpunkter på familjedynamiska förändringar som skett hos de som varit på föräldrar-barnkollo är att föräldern ser mer av barnets svårigheter, men också att de har fått se nya positiva beteenden hos barnet som de inte sett hemma. Fler kommentarer som anges är att anknytningen mellan barn och föräldrar har fördjupats, att föräldern har stärkts i sin roll samt att föräldern har fått större insikt om egna svårigheter och dess inverkan på barnet.

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört förändringar i barnets beteende?

Positiva förändringar **14**

Inga alls **4**

Negativa förändringar **1**

Vet ej **13**

Om kollo medfört förändringar i beteende: Vilken/Vilka?

Barnet blev säkrare i kontakten med andra barn. **9**

Specifika beteendeproblem eller symtom minskade. **6**

Barnet kan ta bättre adekvat ansvar. **4**

Barnet provocerar andra mindre. **1**

Barnet blev bättre på att hävda sig. **4**

Barnet släppte på en kontrollerad yta. **2**

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medfört inre förändringar hos barnet?

Positiva förändringar. **21**

Inga alls. **0**

Negativa förändringar **0**

Vet ej. **12**

Om kollo medfört inre förändringar: Vilken/Vilka ?

Barnets självkänsla ökade. **12**

Barnet har fått ökat hopp om egna utvecklingsmöjligheter/
eget värde. **11**

Barnet kan bättre formulera sina känslor eller svårigheter. **6**

Barnet förstår sitt eget beteende i grupp bättre. **8**

Barnet hittade nya uttrycksmöjligheter. **4**
Barnet fick ett ökat intresse för jämnåriga. **2**
Barnet fick nya intressen. **3**

Bedömer Du/Ni att kollovistelsen medför familjedynamiska förändringar?

Positiva förändringar. **16**
Inga alls. **4**
Negativa förändringar. **0**
Vet ej. **12**

Om kollo medfört familjedynamiska förändringar: Vilken/Vilka?

Separationsarbetet mellan förälder och barn har tagit ett steg till. **7**
Förälder(-rar) fick anledning att bearbeta egna svårigheter som uppstod när man skildes från barnet. **4**
Förälder(-rar) har fått större tilltro till barnets förmåga. **10**
Anknytningen mellan föräldrar och barn fördjupades. **2**
Familjens förväntningar på barnet har förändrats. **5**
Familjens förtroende för BUP ökade. **4**

Kollovistelsens påverkan på ordinarie behandling

Enligt de inkomna enkätsvaren har kollovistelsen i mycket hög utsträckning inverkat positivt på den fortsatta ordinarie behandlingen (84 %). Ingen av terapeuterna svarar att vistelsen fått negativ inverkan på behandlingen. Vanlig inverkan på behandlingen är att kollovistelsen har givit en skjuts i utvecklingen, att processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo och att kollo bidragit till bättre diagnostik. I kommentarerna nämns även att kollovistelsen givit nya bilder av barnets förmågor som varit till stor hjälp i planeringen av den fortsatta behandlingen. Några terapeuter anger att både barnets och föräldrarnas svårigheter har blivit tydligare och att behov tydliggjorts, vilket har varit viktig information inför vidare planering.

Nästan alla terapeuter (94%) som haft barn på barnperioder har angett att observationer och information från kollovistelsen har haft en positiv inverkan på den fortsatta behandlingen och utvecklingen. Den mest utbredda påverkan är att terapeuterna har fått ta del av erfarenheter kring hur barnet fungerar i olika situationer. Andra vanliga effekter är att man har upptäckt nya styrkor hos barnet, att kollopersonalen förmedlat hur man kunnat hjälpa barnet och familjen på kollo samt att nya sidor av barnet blev kända på kollo. Övriga synpunkter som framkommer är att kollo har styrkt terapeutens egna uppfattning om barnets och familjens problematik, och att de fått bekräftelse på att de förstått familjens problem rätt. Vidare anges vikten av att konkreta exempel på barnets svårigheter och även förmågor förmedlades, samt att nya sidor hos barnet blev kända för både behandlare och föräldrar. Flera nämner att informationen som gavs har varit mycket användbar och fungerat som bra underlag för fortsatta insatser.

Även under denna rubrik nämner flera terapeuter att behandlingen har avslutats och det framkommer att familjer i flera fall valt att avsluta kontakten då behov inte längre kvarstod. Någon kommenterar att kollo var en bra slutkläm. En behandlare nämner att familjen under kollo kom i kontakt med svåra teman som de i nuläget inte varit redo att bearbeta och att de aktivt har valt att pausa från BUP.

Hur tycker Du/Ni att kollovistelsen har inverkat på den fortsatta behandlingen?

Inverkat positivt **28**

Inte inverkat alls **2**

Inverkat negativt **0**

Vet ej **3**

Om kollo inverkat på behandlingen: På vilket/vilka sätt?

Kollo gav ytterligare en skjuts i utvecklingen. **19**

Kollo bidrog till bättre diagnostik. **12**

Processer som påbörjats i ordinarie behandling konsoliderades på kollo. **13**

Familjen fick nya erfarenheter som gick att använda i familjearbetet. **8**

Hur har observationer och information från kolonivistelsen påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **29**

Inte påverkat alls **2**

Påverkat negativt **0**

Vet ej **0**

Om observationer och information har påverkat: Hur?

Vi fick ta del av erfarenheter av hur barnet fungerar i olika situationer. **25**

Kollopersonalen förmedlade hur man kunnat hjälpa barnet/familjen på kollo. **14**

Ny styrka och tillgångar hos barnet/familjen upptäcktes. **17**

Nya sidor av barnet blev kända. **12**

Vi fick en uppfattning om hur svåra barnets problem är. **8**

Vi fick nya infallsvinklar till den ordinarie behandlingen. **7**

Nya svårigheter hos barnet/familjen upptäcktes. **5**

Barnets bortavaro från familjen gav oss information om familjedynamiken. **4**

Vi har fått en annan bild av samspelet i familjen. **2**

Kollopersonalen hade en annan syn på barnet/familjen än vi. **0**

Betydelsefulla erfarenheter

En stor majoritet av terapeuterna (74%) bedömer att *barnet* genom kollovistelsen gjort erfarenheter som är positiva för den fortsatta behandlingen och/eller barnets psykiska utveckling. De erfarenheter som nämns av flest behandlare är att barnet har fått hjälp att lösa konflikter i stunden, att hon/han fått en meningsfull sommarvistelse, fått pröva en ny roll i en grupp och att barnet har fått arbeta med sina kamratsvårigheter. Fler exempel på viktiga erfarenheter som nämns är att barnet prövat sina krafter och möjligheter utanför familjen och en nämner att barnet nu tar emot gruppbehandling då kollo gett en positiv erfarenhet av att vara i grupp. Flera kommenterar att kollo generellt har varit en viktig och positiv erfarenhet för barnet/familjen.

Tydligt är att de flesta av terapeuterna (83%) anser att de erfarenheter som *familjen/föräldrarna* fått genom terapikollo har påverkat den fortsatta behandlingskontakten positivt. Det som särskilt betonas som positiva erfarenheter är att föräldrar fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn och att föräldrar fick se att deras barn kunde fungera väl i ett annat socialt sammanhang. Även att kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen och att förälder/-rar fick utrymme till egen tid har angetts som viktigt. Från föräldrar-barn-perioderna anges särskilt att erfarenheter av se sitt barn i grupp med andra barn, och att se andra föräldrar och barn samverka, har varit betydelsefullt.

Hur har de erfarenheter som kollo gett barnet påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **23**

Inte alls **2**

Påverkat negativt **0**

Vet ej **6**

Om erfarenheterna påverkat: Vilka erfarenheter?

Barnet fick arbeta med sina kamratsvårigheter. **13**

Barnet fick en meningsfull sommarvistelse som det annars inte skulle få. **15**

Barnet prövade en ny roll i en grupp. **14**

Barnet fick hjälp att lösa konflikter i stunden. **16**

Barnet konfronterades med sitt sätt att fungera. **12**

Barnet prövade alternativa förhållningssätt i grupp. **8**

Barnet prövade sina krafter och möjligheter utanför behandlingen. **8**

Barnet fick bearbeta på ett annat plan än i terapin. **4**

Kollo blev en frizon. **8**

Genom kontakter med det andra könet fördjupades behandlingen. **2**

Hur har de erfarenheter som kollo gett familj/föräldrar påverkat den fortsatta behandlingen och/eller utvecklingen?

Påverkat positivt **26**

Inte alls **5**

Påverkat negativt **0**

Vet ej **0**

Om erfarenheterna påverkat: Vilken/vilka erfarenheter?

Förälder/-rar fick ta del av andra vuxnas erfarenheter av deras barn. **19**

Kollo blev en vilotid för barn/förälder från spänningar i familjen. **9**

Förälder/-rar fick se att deras barn hade förmåga att fungera i ett annat socialt sammanhang **17**

Förälder/-rar fick utrymme till egen tid. **7**

Terapikoloniers utbud och arbetssätt

Hur kan vi bättre komplettera ert behandlingsarbete?

Även detta år väljer flera behandlare valt att kommentera att man är nöjd med verksamheten samt uttrycker sin uppskattning över att den finns. Detta gäller både utbud och arbetssätt, särskilt uppskattas återgivningarna efter perioderna. Vikten av kolloperioder där föräldrar medverkar framhålls och det framförs önskemål om föräldrar-barn-perioder riktat mot både yngre och äldre åldrar, t.ex. mamma-tonårstjejkollo. Önskemål om uppföljande gruppverksamhet under resten av året framförs samt även önskemål om regelbundna återträffar/helgkollo med samma grupp och personal som under sommaren. Flera terapeuter uttrycker intresse och entusiasm över helgkollo och flera efterfrågar möjlighet att söka helgkollo utan kontakt med socialtjänsten. En behandlare uttrycker att terapikollo är ett bra komplement till korttidsterapi och anser därmed att det borde vara möjligt att få plats på kollo även om behandlingen upphör efter sommaren. Några terapeuter efterfrågar fler platser så att möjligheten att åka på terapikollo kan ges till fler barn.